
ÖTÜKEN

KORKUYORUM

PEYAMİ SAFA
SERVER BEDİ

NOTLANDIRARAK HAZIRLAYAN
ŞABAN ÖZDEMİR

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1561
EDEBÎ ESER: 815

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-605-155-975-9

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Yayın Danışmanı: Prof. Dr. Seval Şahin

Son Okuma: Gürkan Canpolat

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul- 2020

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbaül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi. (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbedayi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam edemedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur, Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı. (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua, Tasvir-i Efkâr, Çınaraltı, Büyük Doğu, Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adayı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftehavuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: Gazete: *Büyük Yol, Cumhuriyet, Havadis, Milliyet, Son Havadis, Son Posta, Son Telgraf, Tan, Tasvir, Tasvîr-i Efkâr, Tercüman, Tercümân-ı Hakîkat, Ulus, Vakit, Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir, Aydede, Bozkurt, Büyük Doğu, Çınaraltı, Düşünen Adam, Edebiyat Gazeteasi, Fağfur, Hafta, Hareket, Hayat, Heray, İctihad, İslâm Mecmuası, Kültür Haftası, Re-*

simli Ay, Resimli Şark, Seksoloji, Servet-i Fünûn, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Türklük, Yedigün, Yeni Çağ, Yeni İstiklâl, Yeni Mecmua, Yeni Türk Mecmuası.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler*. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler*, *Ateş Böcekleri* ve *Resimli Ay* mecmuasının 1930 yılında verdiği Resimli Hikâyeler ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Mahşer* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca Server Bedi takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlamış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötüken Neşriyat tarafından Server Bedi Külliyatı başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkılâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi adlı eseri (1938) Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca, Türkçe, Uydurmaca* (1970); *Sanat, Edebiyat, Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din, İnkılâp, İrtica* (1971); *Kadın, Aşk, Aile* (1973); *Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar* (1976); *Eğitim, Gençlik, Üniversite* (1976); *Yirminci Asır, Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabesi* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzahlı Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

Ön Söz

Necip Fazıl'ın *Babıali* adlı eserinde şöyle bir anekdot vardır:

"-Nerede kalıyorsun?

-Peyami'de…

-O nerede oturuyor?

-Server Bedi'nin evinde…"

Yine Elif Naci, Peyami Safa ile ilgili bir yazısında Peyami ile ilgili bir şöyle bir anekdot paylaşır: "Çok şükür Server Bedi'nin evinde yatıp kalkıyoruz, kendisine dua ediyoruz." Bu anektodlarda bir hakikat payı vardır. Server Bedi imzası, Peyami Safa'nın daha çok maişet kaygısı ile yazdığı eserlerin ikinci bir kimliğidir. Server Bedi, Peyami Safa'nın müstearıdır ama bazen bu imzanın Peyami Safa isminin önüne geçtiği bile olmuştur**.** Peyami Safa'nın Server Bedi müstearıyla yazdığı romanlar adet itibarıyla Peyami Safa adıyla yazdığı romanlardan daha fazladır. Bazıları maişet kaygısıyla, popüler roman tarzında yazılmış bu romanların yanında, edebî değeri yüksek olan *Cumbadan Rumbaya*, *Selma ve Gölgesi* gibi eserlerde de bu imzayı tercih ettiği görülür.

Korkuyorum, *Cumhuriyet* gazetesinde 6 Birinciteşrin 1937 ile 25 Birincikanun 1937 tarihleri arasında tefrika edilmiştir. Bir korku, vehim, kuruntu üzerine kurulan roman kahramanı Zehra'nın "Korkuyorum" demesiyle başlar roman. Karakter oluşturmada çok başarılı olan Peyami Safa, romanın bir diğer kahramanı olan Fazıl'ın gözünden anlatır olayları. Zehra, Sivrihisar'ın bir köyünden çıkmış, besleme olarak birkaç ev

dolaştıktan sonra tüccar olan Fazıl'ın evine hizmetçi olarak gelmiştir. Fazıl'ın karısı Şaziye, Zehra'yı kızı gibi sever. Romanda Zehra üzerinden neredeyse bir Külkedisi masalı yaşanır. Köylü, cahil, bakımsız bir kızın bir adım adım bir hanımefendiye dönüşümünü çok başarılı bir şekilde çizer Peyami Safa. Evin hanımı Şaziye'nin ölümü ve Fazıl'a vasiyetinde Zehra'yı bırakmamasını söylemesi olayların gelişiminde belirleyici rol oynar. Bir zaman sonra Zehra'yı Fazıl'ın eşi, evin hanımı olarak görürüz. Zehra artık tam anlamıyla Batılı bir kadın olmuş, tenis oynayan, roman okuyan, kuaföre, davetlere giden bir karaktere dönüşmüştür. Mutlu mesut yaşarlarken Zehra köyüne gitmek ister. Köyden dönüşte bahçeli bir ev ister Zehra kocasından. Kızıltoprak'ta bahçeli bir ev alınır. Bu sıralarda Zehra'nın korkusu artar. Bir sabah bahçedeki kuyunun başında intihara meyilli bir hâlde bulurlar Zehra'yı. Çağrılan doktor yurt dışı gezisinin iyi gelebileceğini söyler. İkincil kahramanlardan biri olan evin hizmetçisi Rukiye, etrafta dedikoduların dolaştığını, Zehra'nın Fazıl'ı aldattığını Fazıl'a söyler. Bu arada evden çıkan ve iki gün sonra eve dönen Zehra'nın etrafındaki kuşkular Fazıl nazarında artmaya başlar. Daha çok kuşku ve bilinmeyen bir korku üzerine bina edilen korku kavramı bir gize, sırra dönüşerek neredeyse polisiye havasında ilerler roman. Romana sonradan dâhil olacak ve evin bahçıvanı olarak kendine rol bulacak olan Ömer, romanın kilit isimlerinden biri olacaktır. Korku, sır, bilinmeyenler Ömer'in Zehra'yla olan beklenmedik ve sürpriz bağlantısı ile çözülecektir.

Korkuyorum'da özellikle Fazıl'ın olaylar karşısındaki muhasebelerindeki iç konuşmaları, Peyami Safa'nın öteden beri ilgisinin olduğu tıp ilminin bazı inceliklerini kullanması, özellikle Zehra karakterinde görülen ve korkan bir insanın psikolojisini veren kısımlar, olayın bir esrar üzerine kurulup romana polisiye bir hava verilmesi ve romanın son sayfalarına kadar büyük bir merakla okuyucu tarafından okunmasını sağlayan kurgu çok başarılıdır.

Öbür taraftan Cahit Sıtkı Tarancı'nın yazdığı novella denilebilecek uzunluktaki tek roman da dikkate alınmalıdır. Yakın zamanlarda Necati Tonga tarafından hazırlanan roman[1] da *Korkuyorum* adını taşır. Cahit Sıtkı'nın Peyami Safa ile dostluğu bilinir. 1935 yılında Peyami Safa'nın kardeşi İlhami Safa'nın *Hafta* dergisinde tefrika ettiği roman aşk, entrika ve cinayet etrafında şekillenen, bazı ortak motifler ve temalar çerçevesinde Peyami Safa'nın *Korkuyorum*'u ile mukayeseli okunabilir.

Korkuyorum'u yayına hazırlarken *Cumhuriyet*'teki tefrika ile 1938 yılında Semih Lütfi Yayınevinden basılan edisyon karşılaştırılmış, farklar gösterilmiş, metinde olmayıp tefrikada olan cümle ve kelimeler köşeli parantez içinde verilmiştir. Günümüz okuyucusunun çok bilmediği düşünülen bazı sözcüklerin anlamları dipnotlarda gösterilmiştir. *Korkuyorum*'u yayına hazırlarken Peyami Safa'nın üslubuna dokunulmamış, sadece bazı sözcükler günümüz imlasına göre yazılmıştır. Peyami Safa'nın külliyatını yayınlayan Ötüken Neşriyata, İlker Ördek'e ve Seval Şahin'e teşekkür ederim.

Şaban Özdemir

[1] Tarancı, Cahit Sıtkı, *Gün Eksilmesin Penceremden-Korkuyorum*, Can Yayınları, İstanbul, 2018.

Korkuyorum !

Yazan: *Server Bedi*

Cumhuriyetin edebi tefrikası 1

— Korkuyorum, Fazıl.

— Neden korkuyorsun?

— Bilmem, korkuyorum!

— Sebeb ne? Korkulacak ne var?

— Korkuyorum, birdenbire ölmekten korkuyorum!

— Ölmekten mi? Çocuk musun? İnsan sebebsiz ölür mü? Hasta değilsin, birşey değilsin.

— Korkuyorum!

Titriyor; uzun vücudü yorganın altında kısalmış, dizleri yukarı kalkık, başı omuzlarının arasına kaçmış, yüzü bembeyaz, kirpiklerinin arasında yarı kapalı gözleri birer leblebi kadar ufalmış, soğuk ellerinden birine tırnaklarını avuçma geçirerek titriyor ve sesi, dibine kadar yanmış bir mumun fitili gibi cızırdıyor:

— Korkuyorum!

Neden korkuyor? Ortada hiçbir sebeb yok: Hasta değil; hava güzel; ne fırtına var, ne şimşek çakıyor, ne de komşu damlarına yıldırım düşüyor. Dalgalı bir denizde veya bir ormanın ortasında, vahşi hayvanların tehdidi karşısında da değiliz. Kızıltoprakta, kırlara karşı, içine ot kokulu rüzgârlardan, güneşten ve kümes hayvanlarının sesinden başka birşey girmiyen, sakin bir evdeyiz. Maddi ve manevi hiçbir sıkıntısı yok. Neden korkuyor?

Yirmi gündenberi bu, böyle. Ondan evvel ne hastalıktan, ne fırtınadan, ne yıldırımdan, ne denizden, ne ormandan ve dağ başlarından korkan Zehraya, evin bütün akreblerini ve kertenkelelerini öldüren Zehrava, icab ederse geceyarıları tek başına Kadıköye kadar gidip gelen Zehrava bu korku, sebebsiz korku, yüzüne kirli mermerlerin beyazını sıvayan bu tüyler ürpertici korku nereden geldi?

İlk günler böyle değildi. Yalnız, arada bir gözleri dalıyor ve hafif bir çıtırdı duysa yerinden sıçrıyordu. Birkaç gün sonra bu titremeler başladı. En ziyade sokaktan eve geldiği zamanlar buhran geçiriyor: Kapıdan içeriye, silâh sesi duymuş

1

-Korkuyorum Fazıl.

-Neden korkuyorsun?

-Bilmem, korkuyorum!

-Sebep ne? Korkulacak ne var?

-Korkuyorum, birdenbire ölmekten korkuyorum!

-Ölmekten mi? Çocuk musun? İnsan sebepsiz ölür mü? Hasta değilsin, bir şey değilsin.

-Korkuyorum!

Titriyor; uzun vücudu yorganın altında kısalmış, dizleri yukarı kalkık, başı omuzlarının arasına kaçmış, yüzü bembeyaz, kirpiklerinin arasında yarı kapalı gözleri birer leblebi kadar ufalmış, soğuk ellerinden birine tırnaklarını avucuma geçirerek titriyor ve sesi, dibine kadar yanmış bir mumun fitili gibi cızırdıyor:

-Korkuyorum!

Neden korkuyor?.. Ortada hiçbir sebep yok. Hasta değil, hava güzel; ne fırtına var ne şimşek çakıyor ne de komşu damlarına yıldırım düşüyor. Dalgalı bir denizde veya bir ormanın ortasında, vahşi hayvanların tehdidi karşısında da değiliz. Kızıltoprak'ta, kırlara karşı içine ot kokulu rüzgârlardan, güneşten ve kümes hayvanlarının sesinden başka bir şey girmeyen, sakin bir evdeyiz. Maddi ve manevi hiçbir sıkıntısı yok. Neden korkuyor?

Yirmi günden beri bu, böyle… Ondan evvel ne hastalıktan ne fırtınadan ne yıldırımdan ne denizden ne ormandan ve dağ başlarından korkan Zehra'ya, evin bütün ak-

replerini ve kertenkelelerini öldüren Zehra'ya, icap ederse gece yarıları tek başına Kadıköy'e kadar gidip gelen Zehra'ya bu korku, sebepsiz korku, yüzüne kirli mermerlerin beyazını sıvayan bu tüyler ürpertici korku nereden geldi?

İlk günler böyle değildi. Yalnız, arada bir gözleri dalıyor ve hafif bir çıtırtı duysa yerinden sıçrıyordu. Birkaç gün sonra bu titremeler başladı. En ziyade sokaktan eve geldiği zamanlar buhran geçiriyor: Kapıdan içeriye, silah sesi duymuş bir geyik gibi koşa koşa giriyor, çantasını ve şapkasını yere atıyor, hemen yatak odasına gidiyor, yalnız iskarpinlerini[1] çıkararak, soyunmadan yorganın altına büzülüyor; elimi tutuyor ve çıplak vücuduna kar yağıyormuş gibi titriyor.

İlk önceleri ben bunu bir sinir nöbeti sandım, sandım değil; böyle olduğuna emindim. Doktor çağıracaktım. İstemedi:

-Ben hasta değilim, korkuyorum! diyordu.

Ona sebepsiz korkunun da bir hastalık olduğunu anlatmaya nafile yere çalıştım. Dinlemiyor ve doktor sözünü duymak bile istemiyordu.

-Peki, öyleyse neden korkuyorsun, diyorum. Sen cesur bir kadındın. On iki yaşındayken, sizin köyü Ermeni çeteleri basınca, duvardan babanın tüfeğini kapar kapmaz pencereye giden ve heriflerin üstüne ateş eden sen değil miydin? Sivrihisar'da, gece yatağının altından çıkan yılanı kuyruğundan tutup havada silkeleyen, sonra da ayağının altına alıp kafasını ezen sen değil miydin? Şaziye öldüğü gece, ben doktor aramak için sokağa fırlayınca, onun yanında tek başına kalan, can çekişmesine göz kırpmadan bakan, son nefesini verince çenesini bağlayan sen değil miydin?

-Bunları gene yaparım.

-Öyleyse neden korkuyorsun?

Artık cevap vermiyordu.

---

[1] Genellikle kadınların giydiği ökçeli ve konçsuz ayakkabı.

Onda bu korkunun nasıl doğduğunu araştırmaya başladım. İki üç günde bir gelen buhranlarından evvelki hâllerine dikkat ediyordum. Kısa bir zaman sonra anladım ki bu korku ona kendi içinden değil, evin içinden de değil, evin dışarısından geliyordu. Çünkü ekseriya,[2] sokaktan eve döndüğü zamanlar bu korku nöbetine yakalanıyor, dışarı çıkmadığı zamanlarda da bana göstermeden, geceleri sık sık pencerenin önüne giderek dışarıyı gözetliyordu. Hizmetçi bunun farkına varmış, bana haber verdi. Ben de Zehra odada yalnız kalınca kapı aralığından onu gözetlemeye başladım. Bazı geceler pencerenin önüne gidiyor, perdenin kenarından dışarıya bakıyor, sonra ya hafif endişe içinde oradan uzaklaşıyor (bu takdirde buhran gelmiyor) yahut da korkunç bir şey görmüş gibi pencerenin önünden kaçarak yatağına giriyor, yorganının içine büzülüyor, cızırtı hâlinde, sönmüş bir sesle, beni yanına çağırıyordu.

Birkaç defa, bu anlarda evin etrafını dolaştım. Evhamlı[3] bir adama bile şüphe ve korku verebilecek hiçbir şey bulamadım.

Kendisine soruyordum:

-Güzelim, diyordum, niçin sana hep sokaktan döndüğün zamanlar yahut da bazen pencereden baktığın zamanlar bu korku geliyor?

Cevap vermiyor ve ağlıyordu.

Zehra için ağlamanın da ne nadir bir şey olduğu bilinmedikçe benim hayretim anlaşılamaz. Hiç katı yürekli bir kadın değildir ama hassasiyetinin telleri o kadar gizlidir ki onlara dokunacak kadar derinleşilmezse gözlerinde en hafif bir rutubet peyda olmaz.[4] Hele böyle, yok yere, hüngür hüngür ağlayış?.. Görülmüş şey değil.

---

[2] Çoğunlukla.

[3] Kuruntulu, kuşkulu, vehimli.

[4] Ortaya çıkmak.

O hâlde ne oldu bu kadına, ne oldu? Başından hangi acayip rüzgârlar esti? Bizim hizmetçi Rukiye'ye sorarsanız yüzde yüz Zehra'ya büyü yapmışlardır. Hani benim de en nihayet kabul etmeye mecbur olabileceğim bir bu ihtimal kalıyordu.

Korku bana da sirayet etti.[5] Fakat ben sebepsiz ve meçhul şeylerden değil, Zehra'nın çıldırmasından korkuyorum. Acaba gözüne hayaletler görünüyor da benden saklıyor muydu?

Şiddetli ısrarların üzerine doktorun gelmesine razı oldu. Muayene hiçbir netice vermemişti. Doktor da biraz şaşırdı. İştah yerinde, uykular muntazam,[6] mide sağlam, bağırsaklar mükemmel, hazım yolunda. İftira etmeye karar vermedikçe bu vücuda hastalık kondurmak mümkün değildi.

Doktor kaşlarını kaldırdı:

-Belli olmaz, dedi, nice sağlam vücutların sinirleri bozuk olur. Fakat bence bu korkunun hakiki sebebini aramalı.

Bana da Zehra'nın hasta olmadığı kanaati gelmeye başlamıştı.

Hele bir gün iyice anladım ki bu korkunun muayyen[7] bir sebebi var. Zehra bunu benden gizliyor.

Öğleye doğru evden çıkmıştım. İlkbaharın henüz yeşile boyadığı kırların arasından ağır ağır yürüyordum. Vapuru kaçırmamak için saatime bakmak istedim, elimi cebime attım. Saatimi evde unutmuştum. Geriye döndüm, anahtarla kapıyı açtım, merdivene doğru yürürken yukarı katta bir gürültü koptu. Odalardan birinin camı kırılmıştı. Basamakları hızla çıktım ve hâlâ ayakaltında şıngırdayan cam kırığı seslerinin geldiği yatak odasına koştum. Zehra,

---

5 Geçmek, yayılmak.

6 Düzenli.

7 Belirli.

elinde bir kâğıt, ayakta duruyordu. Beni görünce, süratle kâğıdı avucunda buruşturdu. Yüzü gene bembeyazdı ve dudakları titriyordu.

Bir kâğıt okuduğunu görmemiş gibi yaparak evvela yerdeki cam kırıklarına, sonra pencereye bakarak sordum:

-Hayrola? Bu ne?

-Dışarıdan içeriye bir taş attılar, dedi, galiba çocuklar. Hemen pencereye koştum ve dışarıya baktım. Arkamız bağdı ve bize aitti. Orada ne çocuğa ne de büyüğe ait hiç kimse göremedim. Zehra'ya döndüm:

-Okuduğun neydi, diye sordum.

O, kâğıdı çoktan saklamıştı. Boş ellerini göstererek:

-Hiç!.. dedi.

-Nasıl hiç? Demin senin elinde bir kâğıt vardı.

-Bir şey değil o. Bir kâğıt parçası. Yerde buldum, bakıyordum.

-Nerede o kâğıt parçası?

-Attım.

-Nereye attın?

Etrafıma bakıyordum. Zehra'nın her sorguma cevap vermek için geçirdiği sıkıntıdan yalan söylediğini anlamıştım. O da anladığımı anladı, yatağa koştu, yüzükoyun kapandı ve hıçkırığa benzer bir ses çıkardıktan sonra bayıldı.

Gürültüyü duyan Rukiye de yukarıya koşmuştu. Zehra'yı kendine getirmek için bana yardım etti. Başını aşağı alıyor, yüzüne soğuk su serpiyordu. Ben, Zehra'nın göğsüne sakladığını tahmin ettiğim kâğıdı aradım, buldum ve hemen odadan dışarı çıktım.

Avucumda buruşturduğum kâğıdı açmadan evvel, bitişikteki sandık odasına girerken bunun bir tehdit mektubu olduğundan emindim. Fakat Zehra'nın hayatında benden başka erkek olmadığına daha fazla emin olduğum için bu tehdide bir aşk veya çapkınlık vakası karışması ihtimalini asla kabul etmiyordum. Çünkü Zehra'nın beni sevdiği için

değil, kendisine ait büyük bir sebepten dolayı böyle bir vakanın kahramanı olamayacağını biliyordum.

Sandık odasına girer girmez kâğıdı açtım. Bomboştu. Üstünde ne bir yazı ne bir resim ne bir çizgi… Üstünde, limon suyu ile yazılıp da ateşe tutunca kızaran hileli bir yazı olup olmadığını anlamak için de kâğıdı muayene ettim. Toprak lekelerinden başka hiçbir gizli hatırası yoktu. O hâlde?.. Bir taşa sarılarak odanın içine atılan bu kâğıdın rolü neydi? Acaba taşla bu kâğıt arasında başka bir yazılı kâğıt daha vardı da Zehra'nın göğsünde mi kaldı?

Hemen yatak odasına döndüm. Zehra ayılmış, yatakta oturuyor; yabancısı olduğu bir dünyanın içinde imiş gibi etrafına hayretle bakıyordu. Artık onun göğsünde ikinci bir kâğıt arayamazdım. Geç kalmamak bahanesiyle evden çıktım.

Fakat evin etrafından ayrılmıyordum. Bağ tarafında, alçak ve iki tarafı yıkık duvarın etrafında dolaştım. Kimseler yoktu. Uzaklaşıyordum. Kırda iki çocuğun koşa koşa bana doğru geldiklerini gördüm. Bunlarda mutlaka bir haber vardı. Ben de onlara doğru koştum. Biri, arka tarafımızdaki kulübede oturan yumurtacının oğluydu; öteki de ara sıra bize çamaşıra gelen Hasibe'nin kızı.

İkisi de kan ter içinde idiler. Oğlan beş on adım kala bağırdı:

-Amca…Yakalayamadık.

-Kimi yakalayamadınız?

-Sizin cama taş atan çocuğu.

-Atarken gördünüz mü?

Kız cevap verdi:

-Gördük. Sizin bağdan içeri girdi, kuyunun yanına kadar geldi, taşın üstüne çıktı, elindeki taşı attı.

-Taşı atan çocuk muydu?

İkisi birden cevap verdiler:

-Evet amca.

-Kaç yaşında vardı?

-On iki, on üç…

-Bu mahalleden mi?

-Değil. Tanımıyoruz. Yakalarız diye kovaladık. Tren yolundan karşıya geçti, tutamadık. Tren geldi.

Muamma[8] gene ikiyüzlülüğünü muhafaza ediyordu. Taşı atan çocuk, öğle güneşinin yeknesak[9] aydınlığı ve sıkıcı havası içinde kendisine bir macera arayan herhangi bir haylaz olabileceği gibi başka biri tarafından bu taşı atmaya memur edilmiş de olabilirdi. Çocukların sebepsiz yere cam kırmaları hele böyle duvarın üstünden atlayarak muayyen bir noktaya taarruz[10] etmeleri fazla görülmüş bir şey değildir. Sonra o kâğıt ne oluyor?.. O kâğıt… O kâğıt… Hoş o kâğıdın taşa sarılı olduğu da muhakkak değil. Üstündeki lekelerin toprak lekesi olduğu da benim tahminimden ibaret. Öyle ise o kâğıt, Zehra'nın göğsünde ne arıyor? "Bir şey değil o. Bir kâğıt parçası. Yerde buldum, bakıyordum," demişti. Filhakika[11] bir şey değil. Boş bir kâğıt parçası. Fakat bir şey değildir de niçin göğsüne soktu? Belki Zehra benden bir kâğıdı değil, bir şüpheyi gizlemek istiyordu. Mesela cam kırıldı, içeriye bir taş girdi, Zehra korku ile yere bakınca bir kâğıt parçası gördü, eğildi, aldı; bu kâğıdın dışarıdan içeriye bir maksatla atıldığını zannederek üstünde benim gibi bir yazı, bir işaret aradı. Dışarıdan, yazılı bir tehdit bekliyordu. Bu ihtimali benden gizlemek için boş kâğıdı da gizlemeye mecbur oldu. Yahut da kâğıdın boş olup olmadığını iyice görmesine vakit bırakmadan içeriye ben girmiştim. İki tarafına da bakmaya vakit bulamadığı için kâğıdı saklamak istedi. Yahut bu kâğıdın içinde başka bir kâğıt daha vardı ve benim elime geçmedi.

---

8 Bilmece.

9 Tekdüze.

10 Saldırı.

11 Doğrusu.

Bunların hepsi mümkün fakat bunların içinde en az mümkün olan şey, Zehra'nın "dışarı" ile benden gizli bir münasebet[12] çerçevesi içinde bulunmasıydı. Hayır! Kendime haddinden fazla güvendiğim için değil, Zehra'nın ahlakına ve tabiatine güvendiğim için de değil, büsbütün başka bir sebeple bunun mümkün olamayacağını biliyorum.

Ben tüccarım. Elli dört yaşındayım. Çok yer gezdim, gördüm; çok insanlarla amelî[13] temaslarda bulundum. Fazilete körü körüne inanmam. Pişkinim. Ticarette aldatılmadım diyemem. Çok defa hesaplarım ve tahminlerim yanlış çıkmıştır. Fakat gelgelelim, ben o işlerde hesaplarımın ve tahminlerimin yanlış çıkabileceğini de hesap ve tahmin etmiştim. Aldanmamda da hesap ve tahmin vardır. Zehra'nın bu hududu tecavüz edecek kadar hilekâr olmadığını biliyorum.

Fakat güvendiğim bu da değil. Zehra bambaşka bir kadındır. Onun hayatı film olacak bir hayattır. Onu da yazacağım inşallah. Benim edebiyata hevesim eskidir. Neyse… Maddemize gelelim. Şimdilik bu meçhul içinde bir tek malum var: "Dışarı!" Zehra'ya korku dışarıdan geliyor, taş dışarıdan atılıyor. Bu ikisi birbirine bağlı olsun, olmasın, dışarıya karşı tetikte bulunmak lazım.

O gün eve erken döndüm ve Zehra'yı yatakta buldum. Akşama kadar Rukiye'yi başından ayırmamış. Beni gördüğüne memnun olmadı. Âdeta benden korkuyormuş gibi de bir hâli vardı.

Rukiye'yi bir kenara çektim ve akşama kadar ne konuştuklarını sordum.

-Hiç, dedi, akşama kadar dalgın yattı. İki lakırdı ya etti ya etmedi. "Başımdan ayrılma!" diyordu. Bazı bazı yüzünü yastığa kapatıyor, sonra arkası üstü dönerek hep tava-

[12] İlgi, ilişki.

[13] İşle ilgili, uygulamalı olarak.

na bakıyordu. Bir kere sayıklar gibi: "Olmaz, olmaz!" diye bağırdı.

Ben böyle, bir hâlden, bir kelimeden, bir bakıştan yetmiş bin mana çıkaracak tabiatta değilim. Bunların hiç faydası yoktur. Hadise beklemeli. Zehra'nın bir ölüm tehlikesi içinde bulunduğunu da düşünmüyordum. Her gün gazetelerde birkaç tanesini okuruz ama zabıta vakası denilen şey kolay vukua gelmez.[14] Gazetelerdeki vakalar milyonda bir bile değildir. Milyonda bir ihtimalleri düşünmeye razı olduktan sonra neden tehlikeler için zihnimi yorayım? Sokakta para bulacağımı düşünürüm. Ben çok nikbin[15] adamım. Bu huyumun zararını görmedim. Evhamlı bir insan olsaydım Zehra'nın son hâlleri yanında ben de sapıtmaya başlardım.

Bakın, iki gece sonra ne oldu? Gece yarısı uyandım. Başucumda duran soğuk sütü içmek için her gece birkaç kere uyanmaya alışmışımdır. Baktım, Zehra yanımda yok. Tabii ihtimallere ait zamanın geçmesini bekledim, gelmedi. Evhamlı değilim ama gayritabii vakalara karşı vurdumduymaz da değilim. Yataktan kalktım. Odadan çıktım, öteki odalara baktım. Zehra üst katta değildi. Gürültü yapmamaya çalışıyordum. Ayaklarımın ucuna basarak orta katın sofasına[16] iniyordum. Merdivenin son basamaklarında kaldım. Çünkü Zehra sofanın ortasında, beyaz geceliğiyle bir hayalet gibi kımıldamadan duruyordu. Yüzü merdiven tarafına dönük olduğu hâlde beni görmedi ve geldiğimi duymadı. Gözlerimi ondan ayırmadım.

Bir yere kulak verir gibiydi. Yukarı sofadan gelen ışığın artıkları içinde fazla aydınlık almayan yüzü, geceliğinin beyazıyla karışarak yekpare bir sütun hâlinde yere kadar

[14] Olmak, meydana gelmek.

[15] İyimser.

[16] Evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer.

uzanıyordu. Siyah saçları da karanlığa karıştığı için vücudunun beşerî[17] şekli çok belirsizdi.

Uykuda gezenler gibi ayaklarından başka vücudunun hiçbir tarafı kımıldamadan merdivene doğru birkaç adım attı. Yere bakıyordu ve beni hâlâ görmemişti. Sola doğru yarım döndü ve sokak üstündeki odaya girdi. Ayaklarımın ucuna basarak onu takip ettim ve kapı aralığından gözetledim. Pencereye gitti, perdeyi kaldırdı ve dışarıya baktı. Parlak bir mehtap vardı.

Zehra birkaç dakika orada durduktan sonra derin bir uykudan uyanmış gibi silkinerek doğruldu. Ben hemen gürültüsüzce geriye döndüm ve yatağa girdim. Zehra da iki dakika sonra geldi. Beni uyuyor zannederek sarsıntı yapmadan yanıma uzandı. Uyumadığı zamanlarda yaptığı gibi arka üstü yatıyor ve bir şey duymak ister gibi ikide bir başını yukarı kaldırıyordu.

Ehemmiyet derecesi ne olursa olsun, hiçbir meseleye bir gecelik uykusunu feda eder adamlardan olmadığım için yan döndüm ve uyudum. Ertesi gün Zehra bana hiçbir şeyden bahsetmedi. Hizmetçi dedi ki:

-Beyefendi! Size tuhaf bir şey söyleyeyim: Ben dün gece sokak kapısına sürgüsünü vurduktan sonra yattım. Hiç unutmam bunu. Hırsızdan korkarım doğrusu. Hem benim odam da alt katta, kapıya yakın. Onun için unutmam. Hatta dün gece sürgüyü vururken baktım ki sürgü sıkışmış, kendi kendime: "Bunu yağlamalı." dedim. O kadar hatırımda ki ben sürgüyü sürdüm fakat bu sabah kalkınca baktım ki sürgü açık. Benden evvel uyanan olmadı. Kapı açılmadı. Sürgüyü kim açtı? Siz gece kalkıp da ön kapıdan bahçeye filan çıktınız mı?

-Hayır! Sen bir gürültü filan duymadın mı?

-Duymadım.

-Tuhaf!

---

[17] İnsanla ilgili.

Düşünüyordum… Acaba Zehra gece bahçeye veya sokağa mı çıkmıştı? Ben ona sofada rastladığım zaman dışarıdan mı geliyordu? Bunu kendisinden sormak lazımdı. Velakin ben Zehra ile konuşmaktan korkuyordum. Onun sebepsiz korkmaya başladığı günden beri benim de içime bir korku girdi. Çünkü aşağı yukarı bir aydan beri onun ruhuna karanlıklar dolmaya başlamıştı. Gözlerinin o eski aydınlık, tortusuz ve bulutsuz bakışları bile kayboldu. Ben onunla konuşurken her tarafı ince porselen vazolarla, kıymetli biblolarla, kristal küçük eşya ile dolu, karanlık bir odada yürüyormuşum gibi korkular içinde idim. Her an ayağım bir yere takılacak, dirseğim bir şeye çarpacak ve bir şangırtı kopacak sanıyordum. Zira kaç defa, benim bir tek sözüm onu derhâl mahut[18] korku nöbetinin içine atarak titretti, sarstı, ihtilaçlar[19] içinde bıraktı. Çok ihtiyatla[20] konuşmaya mecburdum. Ticaretteki pazarlık, fiyat sürme, karşısındakinin zamirini[21] keşfedip ona göre davranma tekniğine benzer bir ihtiyatla hareket etmem lazımdı.

Zehra'yı oturma odasında, divana uzanmış, ellerini göğsünün üstüne koymuş, gözleri tavanda, bir şey düşünürken buldum. Bu hâliyle o kadar güzeldi ki onunla konuşacağım şeyi bir an unutarak yatışını seyretmek hevesine kapıldım. Elime eski bir gazete geçirdim, masanın üstüne yaydım ve sahifelerde bir şey arar gibi yaparak göz ucuyla ona baktım. Yeni huy edindiği bir dalgınlık hâliyle, gene benim odaya girişimin farkında değilmiş gibi görünüyordu.

Zehra'ya bakarken bir kere daha düşündüm. Onun bir köylü kızı olduğuna kim inanırdı? On dört, on beş yaşında sarı güllü pazen[22] bir entariyle[23] bize geldiği zaman yu-

---

18 Bilinen, sözü geçen.

19 Çırpınma, titreme.

20 Ölçülü davranma, sakınma.

21 Gizli fikir.

22 Tüylü veya tüysüz olabilen, kalın, yumuşak pamuklu bez.

23 Tek parçalı kadın giysisi.

varlak ve ablak[24] yüzünü dolduran şapşallık, iri siyah gözlerinde fıtri[25] zekâsının ince parıltısını dağıtan şaşkınlık nereye gitti? İçine toprak dolmaktan çalı gibi sertleşmiş siyah saçlarına bu yumuşaklık, bu tabii kıvrımlar ve dalgalar; yüzünün yuvarlaklığını telafi eden bu kenarları basık, üstü hafif köpürmüş gibi kabarık, zarif şekil nereden geldi? O porsuk ve sivilceli kolların derisi böyle nasıl gerildi. Dümdüz göğüs nasıl doldu ve sivrildi? Bel bu inceliği ve bacaklar, plastik danslarla büyümüş kızların bacaklarındaki cazip çevikliği ve kıvraklığı nereden aldı? Boy nasıl uzadı? Köylü kızların vücutlarını şehir, nasıl çalıştığı belli olmayan, sabırlı ve sihirbaz bir heykeltıraş gibi nasıl biçime sokuyor?

-Zehra! dedim.

Hiç kımıldamadı ve yalnız gözlerini yan bakışlarla bana çevirdi.

Alacağım cevaba ehemmiyet vermiyormuşum gibi gazetede bir şey aramaya devam ederek sordum:

-Kuzum, sen dün gece hiç yataktan kalktın mı?

-Niçin soruyorsun?

Bir kadın, suale cevap verecek yerde sual sorarsa ekseriya vakit kazanmak istiyor demektir. Bunu bildiğim hâlde onu yalan söylemekte serbest bıraktım hatta yalana teşvik ettim:

-Ben dün gece bir aralık uyandım ve seni yatakta göremedim. Fakat gözümü kapayıp açtım, yanımda idin. Bir saniye sürdü, sürmedi bu. Rüya mı gördüm acaba?

-Belki…

-Demek sen yataktan kalkmadın hiç?

-Hayır.

-Hiç mi?..

-Hiç.

---

[24] Yuvarlak ve dolgun yüz.

[25] Doğuştan.

Birdenbire doğrulup oturdu, gözlerimin içine bakarak:

-Niçin soruyorsun? Ben dün gece hiç yataktan kalkmadım, dedi.

Yalanda kendiliğinden ısrar etmesine o kadar şaştım ki heyecanla ayağa kalktım:

-Zehra, dedim, iyi düşün, dün gece diyorum…

Tereddütsüz tekrarladı:

-Dün gece…

-Sen hiç yataktan kalkmadın!..

-Kalkmadım.

-Aşağı sofaya inmedin!..

-İnmedim.

-Sokak üstündeki odaya girerek pencereden bakmadın!..

-Bakmadım. Nereden çıkarıyorsun bunları?

Gözleri büyümüştü ve yüzüme korku ile öfkenin garip bir halitası[26] içinde bakıyordu. Kısa boynu uzayarak gerilmişti. Bir tecavüze uğramış da müdafaasının şeklini düşünüyormuş gibi hem tehevvür[27] hem tereddüt içinde görünüyordu.

-Uyku arasında bana öyle geldi, dedim.

Hâlâ gözlerini benden ayırmıyor, bir iftirayı reddetmeye hazırlanır gibi uyanık ve gergin duruyordu. Şöyle düşünmeye mecbur olmuştum: "Ya ben rüya gördüm ya Zehra uykuda gezme illetine uğradı. Yaptığı işten haberi yok."

Uykuda gezen insanlara dair bildiğim şeyler birtakım rivayetlerden ibaretti, tanıdıklarım arasında (ki bu en aşağı birkaç bin kişidir) tek bir somnambül[28] yoktu. Acaba bu hastalık insanda sebepsiz korkular uyandırır mı? Zehra'nın yalanda ısrarı, masumiyetine inandıracak kadar

---

[26] Karışım.

[27] Çok öfkelenme, kızma.

[28] Uyurgezer.

kuvvetliydi; hiç olmazsa iddiasının doğru olup olmamasında bir tereddüt uyandırıyordu.

Onu muayene eden doktoru gidip gördüm ve hadiseyi teferruatıyla[29] anlatmayarak sordum:

-Bizim refikanın[30] somnambülizme[31] müptela[32] olması ihtimali var mıdır? Geceleri kalkıyor, sonra da kalktığını hatırlamıyor.

-Her gece kalkıyor mu?

-Bu, bir defa oldu ama ehemmiyetli bir vaka.

Anlatmaya mecbur oldum. Doktor düşündü:

-Olabilir, dedi.

-Nasıl anlayalım bunu?

-Kendisinde böyle bir hastalık varsa bir defa ile kalmaz, tekrar yataktan kalkar.

-Kalkınca ne yapayım? Mesela aşağı sofada onu tutup uyandırayım mı?

-Hayır. Zaten kendisi evhamlıdır. Uyanırsa fena tesir eder. Siz bir kere onu müşahede[33] altına alınız, eğer geceleri uykuda geziyorsa ayrıca tedavisi vardır.

İlk önce Zehra'yı müşahede altına almak kararıyla doktordan ayrıldım. Fakat onun yataktan kalktığını nasıl anlayacaktım? Benim uykum her zaman hafif ve her zaman ağır değildir. Günün yorgunluğuna göre değişen bir yatak ahlakım vardır. Beni uyandırmak için bazen bir sivrisinek kâfi gelir, bazen de iki mitralyöz tesir etmez. Ben çocukken ramazanda her gece sahura kalkmak isterdim. Sıhhatime dokunduğu için bu arzumu her gece yerine getirmezlerdi. Büyükannemle koyun koyuna yatıyordum. Bir gece sahura kalkmanın çaresini buldum. Büyükannem uyuduktan son-

---

29 Ayrıntılar.

30 Eş, kadın.

31 Uyurgezerlik.

32 Hastalığa tutulmuş, yakalanmış.

33 Gözlem.

ra kısa bir ipin ucunu onun koluna, öbür ucunu da kendi koluma bağladım. Kadıncağız uyanıp da biraz doğrulunca beni de sarsarak uyandırmaya mecbur olmuştu.

Küçükten beri pratik işlere çok elim yatar ve ticarete heves edişim de bundandır. Aynı tedbiri Zehra'ya tatbik[34] edebilir miydim?

Hayır! İp beni uyandırdığı gibi onu da uyandıracaktı ve ben gene onun yataktan şuurlu mu, şuursuz mu kalktığını anlamış olmayacaktım.

O, yataktan kalktığı takdirde herhâlde benim de uyanacağımı ümit ederek ve kendime bu neviden[35] bir telkin[36] yaparak uykuya yatıyordum.

Bir sabah büyük bir gürültü ile uyandım. Gözlerimi açar açmaz baktım. Zehra yanımdaydı ve uyuyordu. Kulak verdim. Gürültü aşağı kattan geliyor ve yumrukla bir kapı vuruluşuna çok benziyor. Zehra'yı uyandırmadan hemen yataktan atladım.

Gürültü en aşağı katta, Rukiye'nin odasından geliyordu. Yaklaştım ve kulak verdim. İçeriden kapıya yumrukla vuruluyor.

Hayret içinde bağırdım:

-Ne var Rukiye?

-Beyefendi, kapıyı açınız!

Anlamayarak sordum:

-Kapı içeriden açılmıyor mu?

-Hayır! Dışarıdan çengeli kapamışlar!

Hizmetçinin oda kapısının topuzu bozuk olduğu için rüzgârda filan kanat çarpmasın diye dışarısına çengel takmıştık. Bu çengeli kapamışlar ve kadın içeride kalmış.

Büyük bir hayret içinde çengeli kaldırdım ve kapıyı açtım. Rukiye'nin büyümüş gözleri gözlerime dikildi:

---

[34] Uygulama.

[35] Tür.

[36] Fikir aşılamak.

-Beyefendi, kim kapamış bu çengeli? Siz mi kapadınız?

-Ne münasebet! Ben seni odada niçin hapsedeyim?

Hizmetçi etrafına bakarak: "A… A… A…" diyordu.

Yüzüme olanca hayretini boşaltarak:

-Kim kapar öyleyse? diye bağırdı.

Tabii, ikimizin de aklında aynı fail[37] vardı. Fakat ben Rukiye ne diyecek diye bekliyordum.

-Öyleyse hanım kapamıştır, dedi.

-Tabii… Başka kim kapayacak? Evin içinde dördüncü bir insan var mı?

-Peki, niçin kapadı?

-Bilir miyim?

Rukiye altmışlık bir kadındı. İki defa kocaya varmış, boşanmış, dört çocuk anası olmuştu. Görgüsüz bir mahluk değildi. Fakat onun görgüleri içinde son günlerin vakalarına benzer acayip şeyler olmadığı için kadıncağız tabiatiyle efsanevi şeyler düşünüyordu. Gözleri derinleşti ve bir masal dünyasına açıldı. Periler ve devler görüyormuş gibi silkiniyordu.

-Fazıl Beyciğim, dedi, bizim hanıma bir şeyler oldu ya nazara geldi ya büyü yaptılar. Hekim işi değil bu. Vallahi bir başka hâl var. Gözlerini görmüyor musunuz?

-Kimin gözlerini?..

-Zehra Hanım'ın gözlerini...

-Ne var Zehra Hanım'ın gözlerinde?

-A…Vallahi sol gözünün bebeği çarpıldı. Bir tuhaf bakıyor. Ben korkuyorum.

-Sen de mi korkmaya başladın? Yapma Allah'ını seversen Rukiye Hanım.

-Aman beyefendi, affedersin, aklı başında insan gece yarısı kalkıp da benim kapımın çengelini vurur mu?

-Dur bakalım, ben de şaştım kaldım, hanıma bir soralım.

---

[37] Bir işi yapan.